

Advent IV. vasárnapja. Nagymisére.

Az élet völgyei és hegyei

K.K.T. Karácsony előtt állunk. Csak néhány nap és felvirrad az a boldog ünnep, melyet gyermekkorunkban oly izgalommal vártunk, de várunk most is, minden esztendőben, soha meg nem unva, soha nem fogyó lelkesedéssel. Advent utolsó vasárnapján eljöttünk Isten megszentelt hajlékába, a templomba, hogy mielőtt a nagy ünnep beköszöntene, még egyszer lelki szemünk elé állítsuk az első advent nagy prófétáját, Keresztelő Szent Jánost. Ő készítette elő közvetlenül az embereket az első Úrjövetre, ő készít elő bennünket is minden esztendőben a karácsonyra. Ma reggel, amikor az egyház papjai kezükbe vették a zsolozsmáskönyvet, hogy advent IV. Vasárnapjának imáját megkezdjék, ezekkel a szavakkal vezeti be az egyház papjait a mai vasárnap gondolatvilágába:

Prope est jam Dominus, venite adoremus. Már közel van az Úr, jöjjetek, imádjuk őt. Aztán mintegy folytatásképpen a szentmise evangéliumában Keresztelő Szent János szava csendül felénk komoly figyelmeztetéssel: Készítsétek elő az Úr útját, egyesítsétek az ő ösvényeit. Minden völgy betöltetik, minden hegy és halom megalacsonyítottatik. Egyengessétek az utat az Úr előtt, hogy járhatóvá váljon, hogy eltaláljon karácsony szent éjjelén minden szívhez és ott lakást vehessen. Töltsétek be a völgyeket, mert ahol mély szakadék állja útját, oda nem talál el az Úr!

K.K.T. Az emberi élet sokszor völgyekben jár, mély, igen mély völgyekben.

Rádnehezedett-e már a kétségbeesés tompa súlya? Ó de mély völgyben vándorolt akkor a lelked. Jobbról magas hegyormok, balról meredek sziklafalak. Ezek között vezet a kétségbeesés útja. Ezen az úton nem ragyog kedvesen tündöklő csillag a magasban, az otthon ablakaiból nem szűrődik ki integető fénysugár és hívogató hang sem szól, hogy a hazavezető ösvényre vezessen. Amikor kétségbeestél az Isten jósága fölött, mert azt hitted, hogy halálra sebzett szíved zokogó jajkiáltása nem hatolhat el a Fölséges trónusáig, amikor kétségbeestél az emberek miatt, akiket szerrettél egykor, akikre rábíztad mindenedet, ami legdrágább volt számodra, és ők hálátlanul kijátszottak, cserbenhagytak, amikor kétségbeestél a saját életed fölött, mert a sikertelenségek és sorscsapások miatt céltalannak láttad azt, ó akkor az emberi élet mélységes völgyeinek útjait jártad.

De van az emberi életnek egy másik, mélyebb völgye, a hitetlenség völgye. Aki ezen az úton egyszer elindult, annak egyszerre mögötte marad a gyermekévek kacagó

békéjének virágos mezeje, a hitnek nem egyszer tövises, de mégis virágos, biztos ösvénye. Mily nehéz lélekkel hallgatja a távoli adventi harangszót, de azt kell mondania önmagának: Ez a harangszó nem nekem szól. Oly nehéz, ha idegen ember koporsója körül gyertyák lángját látja lobogni és azt kell önmagának mondani: Tenéked nem világítanak majd csendes, örök nyugalomra; Oly nehéz a földi élet zarándokait vándorolva látni az Isten országa felé és önmagának azt mondani: Te nem vándorolhatsz velük, mert kitzasztott, mert elhagyatott vagy. Ó, mily teher mindez a szívnek, valóban mély völgyben vezet a hitetlen ember útja, amerre vándorol, amerre tévelyeg.

De az emberi életnek vannak másféle völgyei is. Ott van az emberi nyomorúság. Mély ez a völgy is, sokszor tátongóan mély. Ezen az úton járnak a szegény, elhagyatott gyermekek, elnyűtt ruhácskáikban, kékre fagyott kezekkel. Kenyérért nyújtják, de nincs aki adjon nekik. Ezen az úton járnak a szükséggel küszködő édesanyák, akiknek tűzhelyén nem ég a tűz, a fazekakban nem fő leves, mert hiányzik a mindennapi betevő falat. Ezen a mélyen vezető ösvényen járnak a betegek, a sorvadók, akik reszkető kezeiket nyújtják a gyógyulás, az enyhülés után. Ó nyomorúság völgye. Milyen mély vagy, és mily sokan vándorolnak ösvényeiden.

De van a bűnöknek is völgye. Ebben a völgyben virágok illatoznak ugyan, de a leheletük méreg. Alakok villannak elő és feléd intenek, de ha feléjük nyújtod kezedet, a semmibe markolsz és a halált karolod át. Ezen az úton járnak az uzsorások, akiknek bezárt markát és szívét nem nyitja semmiféle kulcs. A rágalmazók, a más becsületébe gázolók, akiknek ajkáról mérgezett méz csepeg. Az angyalarcú képmutatók, akik mögött az ördög lakozik meghúzódva. A szent asszonybecsület sárbatiprói, ártatlan szívek fehér liliomának bemocskolói, a mások életének tönkretévői, akik aztán gyáván megszöknek az élet elől.

Ó, bűnök völgye, te vagy a legmélyebb, a legsötétebb valamennyi között és terajtd járnak a legtöbben, akik az egyenes útról letértek.

Mert van az emberi életnek egyenes útja is. Ezen járnak az istenkeresők, az igazság kutatói és hitvallói, a tiszta szívűek, az egyenes gondolkodású férfiak, egészséges lelkű asszonyok, a bűnt és hazugságot még nem ismerő gyermekek.

De vannak az emberi életnek ijesztően magas, komor, rideg hegyei és halmai. Az emberi szeretetlenség, szívtelenség hegye, mely elzárja a körülötte levő természetes és kegyelmi élet világotól. Eltakarja a szem előtt a látóhatárt, hogy meg ne lásd, nem csak te vagy ezen a világon. Körülöttd vannak tízek és százak, akik helyet kérnek az életben, akiknek szintén szükségük van, mint jómagadnak egy darab kenyérre, és az Isten áldott,

szabad levegőjére. Ó, milyen ijesztően magas tud lenni az emberi szeretetlenség, a szívtelenség hegye.

De van az emberi életnek más, ijesztőbben magasabb hegye is, a gőgnek, a megbántódottságnak a hegye. Magasan emelkedik és nem engedi, hogy meglásd a te jó szülődnek, testvérednek vagy szomszédodnak házát. Magasra emelkedik és megakadályozza, hogy átnyújtsd a te békejobbodat haragosod felé, vagy, hogy elfogadd a feléd nyúló, békülni akaró szülő, testvér, szomszéd vagy barát jobb kezét. Ó, emberi élet gőgjének hegyei. De magasra tudtok nőni sok-sok ember előtt. De sokak előtt tudjátok elzárni a krisztusi hetvenhétzeri megbocsátásnak szent, boldogító érzését.

K.K. Testvérem! Aki hallottad ma az Úr előfutárának, Keresztelő Szent Jánosnak harsonánál is hangosabb kiáltását, most már érted-e, mit akar mondani neked az advent nagy prófétája? Most már érted-e, milyen völgyek várnak betöltésre, milyen hegyek és halmok elhordásra? Mielőtt a karácsonyfa gyertyáit meggyújtánád, gyújts világosságot önszívedbe, hogy ott szétnézve láss. S ha úgy találsz, hogy ott a kétségbeesés völgye tátong, töltsd be azt gyermeki bizalommal és megnyugvással Isten iránt, de bizalommal embertársaid iránt is, mert van az emberi szívekben hűség is meg hála is.

S ha lelkedben a hitetlenség feneketlen völgye vonulna végig akkor kiálts fel az evangéliumi kiáltással: Uram! Hinni akarok, segíts az én hitetlenségemben. Kiáltásod feljut az Isten trónusához, nincs az oly magasan, hogy emberi szó, vagy sóhaj oda ne hatolhatna. És az Isten lesz az, aki lelked tátongó völgyét, ürességét hittel fogja megtölteni.

Ha melletted látod az emberi elhagyatottság mély völgyét, emberi érző szívednek minden melegével, tőled telhető minden segíteni akarással siess és töltsd be a völgyet, hogy egyenes legyen az Útja Krisztusnak embertársad szíve felé is.

De ha lelkedben ijesztően ott tátong a legmélyebb szakadék, a bűnök völgye, ne halogasd azt őszinte bűnbánattal betölteni. És legyen bár a te bűnbánatod könnyekben kitörő, mint Mária Magdolnáé, vagy nagy szeretetben megnyilvánuló, mint Péter apostolé, egyformán betölti a bűn völgyét és rád fog találni Krisztus.

Ha pedig a lelkedben ott emelkedne az emberi élet ijesztő hegye, a szeretetlenségé, vagy emberi gőgé, hord le azt a hegyet nagy szeretettel, Krisztustól tanult alázattal és megbocsátani tudással. Tedd simává az utat, mert akkor azon az áldott éjszakán, melynek megünneplésére készülünk, eltalál hozzád, és betér szívedbe Krisztus és leszel olyan boldog, mint gyermekkorod karácsonyain, amikor még hegyek és völgyek nem zárták el tiszta lelkedtől a betlehemi Jézust. Ámen.

Kőröstarján, 1965. december 19.

Palota, 1966. december 18.